

Dato 02-11-2023

Sagsbehandler Nanna Lauridsen

raastoffer@ru.rm.dk

Tel. +45 9243 2117

Sagsnr. 1-50-71-20-22

Vurdering efter habitatbekendtgørelsen i forbindelse med ansøgning om råstofindvinding på matr.nr. 4f Onsbjerg By, Onsbjerg i Samsø Kommune

A. Lovgrundlag

A.1 Natura 2000

Før Region Midtjylland giver tilladelse til råstofindvinding efter råstoflovens¹ § 7, skal regionen i henhold til § 6, stk. 1 i habitatbekendtgørelsen² foretage en vurdering af om det ansøgte, i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. Denne vurdering kaldes derfor en Natura 2000-væsentlighedsvurdering.

Vurderingen af om en plan eller et projekt påvirker et Natura 2000-område væsentligt er baseret på, om projektet kan påvirke de karakteristika og miljømæssige forhold, der kendetegner det konkrete Natura 2000-område, herunder særligt de konkret fastsatte bevaringsmålsætninger for de arter og naturtyper, der er på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag.

Hvis det i væsentlighedsvurderingen ikke kan udelukkes, at det ansøgte råstofindvindingsprojekt kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område, jf. habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 2. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområdes integritet, kan der ikke meddeles tilladelse til det ansøgte.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 124 af 26/1/2017 om råstoffer med senere ændringer.

² Bekendtgørelse nr. 2091 af 12/11/2021 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter med senere ændringer.

Væsentlighedsvurderingen og, hvis påkrævet, konsekvensvurderingen skal fremgå af myndighedens afgørelse, jf. habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 4.

Region Midtjyllands konkrete Natura 2000-væsentlighedsvurdering for det ansøgte råstofindvindingsprojekt fremgår af afsnit B.

A.2 Bilag IV

Tilladelse til råstofindvinding efter råstoflovens § 7, stk. 1 er omfattet af habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 3, nr. 1 og derved forpligtelsen i habitatbekendtgørelsens § 10. Før Region Midtjylland giver tilladelse efter råstoflovens § 7, stk. 1, skal regionen således vurdere, om det ansøgte projekt kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for bilag IV-arter i deres naturlige udbredelsesområder, jf. habitatbekendtgørelsen § 10.

Et yngle- eller rasteområde forstås som en samling af lokaliteter, hvor en bestand af en art yngler eller raster, og ikke som hver enkelt lokalitet eller forekomst, medmindre der ikke er økologisk sammenhæng med andre lokaliteter eller forekomster. Ofte vil de enkelte lokaliteter i et sådant "netværk" af lokaliteter, der udgør et yngle- eller rasteområde, indbyrdes supplere hinanden i at opretholde bestanden. Betydningen af de enkelte lokaliteter i netværket kan afhænge af bestandens tæthed og spredningsmuligheder.

Ved vurderingen af om et yngle- eller rasteområde beskadiges eller ødelægges, er det afgørende, om den økologiske funktionalitet kan opretholdes på mindst samme niveau som hidtil. Vurdering af, hvorvidt en bilag IV-art vil blive påvirket af et givent projekt, forudsætter blandt andet kendskab til arternes konkrete forekomst og udbredelse i det berørte område, spredningsmuligheder og økologiske sammenhænge.

Region Midtjyllands konkrete vurdering af bilag IV-arter for det ansøgte råstofindvindingsprojekt fremgår af afsnit C.

B. Natura 2000-væsentlighedsvurdering

Nærmeste Natura 2000-område er N56 Horsens Fjord, havet øst for og Endelave bestående af habitatområde H52 Horsens Fjord, havet øst for og Endelave og fuglebeskyttelsesområde F36 Horsens Fjord og Endelave. Natura 2000-området er beliggende ca. 3,3 km vest for det ansøgte areal, mellem Horsens og Samsø.

Natura 2000-området er jf. Natura 2000-planen og seneste basisanalyse (2022-2027) specielt udpeget for at beskytte kyst- og marine naturtyper og de tilknyttede arter og fugle³.

Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området fremgår af nedenstående tabel.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 52		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Vadeflade (1140)
	Lagune* (1150)	Bugt (1160)
	Rev (1170)	Strandvold med enårige planter (1210)
	Strandvold med flerårige planter (1220)	Kystklint/klippe (1230)
	Enårig strandengsvegetation (1310)	Vadegræssamfund (1320)
	Strandeng (1330)	Forklit (2110)
	Hvid klit (2120)	Grå/grøn klit* (2130)
	Klithede* (2140)	Skovklit (2180)
	Klitlavning (2190)	Søbred med småurter (3130)
	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Våd hede (4010)
	Tør hede (4030)	Kalkoverdrev* (6210)
	Surt overdrev* (6230)	Tidvis våd eng (6410)
	Rigkær (7230)	Bøg på mor med kristtorn (9120)
	Bøg på muld (9130)	Ege-blandskov (9160)
	Stilkeke-krat (9190)	Skovbevokset tørvemose* (91D0)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
Arter:	Skæv vindelsnegl (1014)	Sumpvindelsnegl (1016)
	Odder (1355)	Gråsæl (1364)
	Spættet sæl (1365)	Marsvin (1351)

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

³ Natura 2000-planlægning 2022-2027 (mst.dk)

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 36		
Fugle:	Skarv (TY)	Lysbuget knortegås (T)
	Bjergand (T)	Edderfugl (T)
	Fløjlsand (T)	Hvinand (T)
	Havørn (Y)	Rørhøg (Y)
	Klyde (Y)	Hjejle (T)
	Lille Kobbersneppe (T)	Dværgterne (Y)
	Splitterne (Y)	Havterne (Y)

Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlaget er gennemgået i 2018-22. Dværgterne (Y) er ikke til stede i fuglebeskyttelsesområde F36. For trækfuglene er skarv (T) ikke tilstede i national eller international væsentlig forekomst. De nævnte fugle gennemgås derfor ikke yderligere.

Det ansøgte projekt indebærer indvinding af op til 10.000 m³ råstoffer pr. år på et 0,35 ha stort areal på stranden syd for Sælvig Havn på Samsø, hvilket er en fortsættelse af den hidtidige aktivitet på arealet. Indvindingen består af aflejret sand på strandbredden, og gravedybden er 0,2 meter. Råstofindvindingen vil ikke påvirke havet langs Sælvig og dermed heller ikke naturtyperne udpeget for habitatområde H52.

Ifølge opslag på Arter.dk, Naturdata og Naturbasen er der ikke registreret arter på udpegningsgrundlaget for F36 inden for det ansøgte areal⁴. Der er registreret edderfugl, fløjlsand, splitterne og rørhøg 50-130 m nord (på Sælvig Havn) og 200-600 m vest (på havet) for det ansøgte areal. Der er ingen registrering af arter på udpegningsgrundlaget for H52 i eller nær det ansøgte areal.

Det ansøgte areal udgør ikke et potentielt yngleområde for ynglefuglene på udpegningsgrundlaget for F36, da arealet for flere af arterne ikke lever op til kravene for fuglenes ynglesteder, og da arealet er præget af menneskelig forstyrrelse i form af strandgæster, havneaktivitet, beboelse og råstofindvinding. De fleste af fuglene på udpegningsgrundlaget for F36 opholder sig primært til havs. Det ansøgte projekt er en fortsættelse af den hidtidige aktivitet, som er en mindre råstofindvinding. Det ansøgte projekt vil derfor ikke påvirke arterne yderligere end den nuværende aktivitet i området og vil heller ikke påvirke N56.

Region Midtjylland vurderer samlet, at det ansøgte råstofindvindingsprojekt ikke vil påvirke Natura 2000-områdets bevaringsmålsætninger eller udpegningsgrundlag væsentligt. Region Midtjylland finder derfor, at der ikke skal foretages en nærmere konsekvensvurdering af påvirkninger på Natura 2000-området, jf. habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 2.

⁴ arter.dk, Naturdata og Naturbasen (licens G03/2021), opslag den 13. september 2023

C. Bilag IV-artsvurdering

Baseret på "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV - til brug i administration og planlægning"⁵ samt NOVANAS artsregistreringer⁶ er det sandsynligt, at følgende arter kan forekomme i projektområdet: stor vandsalamander, spidssnudet frø, strandtudse, grønbroget tudse og markfirben.

Der er foretaget opslag på Naturdata⁷, Arter.dk⁸ og Naturbasen⁹. Opslaget viser, at der er registreret markfirben 900 m syd for det ansøgte areal i en gammel råstofgrav (registreret af Miljøstyrelsen i 2021 og Samsø Kommune i 2019).

Grønbroget tudse, strandtudse, spidssnudet frø, stor vandsalamander

Der findes ikke egnede levesteder for grønbroget tudse, strandtudse, spidssnudet frø eller stor vandsalamander på det ansøgte areal. De nærmeste potentielle levesteder for arterne er sø, overdrev og eng ca. 400 m syd og en sø ca. 550 m øst for projektarealet. Det ansøgte projekt påvirker ikke disse områder.

Markfirben

For markfirben kan *alle former for terræner med soleksponerede skrænter og skrånninger, som opfylder markfirbenets biotopkrav, fungere som yngle- og rasteområder, f.eks.:*

- *Menneskeskabte biotoper som sten- og jorddiger, dæmninger, vejarealer, jernbanearealer, volde, volde på militære anlæg, gravhøje, råstofgrave.*
- *Semi-naturlige biotoper som overdrev, heder og slettearealer.*
- *Naturlige biotoper som klinger, strandoverdrev, klitter og strande.¹⁰*

Selvom strande, strandoverdrev og klitter kan være yngle- og rasteområde for markfirben, er det ansøgte areal ikke direkte egnet som levested for markfirben. Det ansøgte areal er nemlig en strand uden vegetation, som er placeret i mellem havet, Sælvig Havn og beboelses-/sommerhusområde, på Samsøs vestlige kyst. Det ansøgte projekt er også en fortsættelse af den hidtidige aktivitet på arealet. Det betyder, at området er præget af forstyrrelse fra mennesker, der færdes på stranden, beboelser, havneaktivitet samt råstofindvinding.

⁵ Opdatering af: Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets Bilag IV, Aarhus Universitet, DCE, 2023

⁶ NOVANA Arter (au.dk)

⁷ Naturdata (miljoportal.dk), opslag den 13. september 2023

⁸ Arter.dk - Fundsøgning, opslag den 13. september 2023

⁹ Naturbasen - Søgkort Region Midtjylland (naturbasen.dk), licens G03/2021, opslag den 13. september 2023

¹⁰ Ravn, P. (2015): Forvaltningsplan for markfirben, Beskyttelse og forvaltning af markfirben, Lacerta agilis, og dets levesteder i Danmark, Miljø- og Fødevareministeriet, Naturstyrelsen.

På det foreliggende grundlag vurderer Region Midtjylland efter habitatbekendtgørelsens § 10, at det ansøgte projekt ikke kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for bilag IV-arter.